

Basit düzensiz fiiller

Öneksiz ve önekli olmak üzere iki grup olan düzenli fiiller gibi düzensiz fiillerde iki gruptur.

Basit düzensiz fiiller ön ek bulunmayan fiillerdir. Bunların çekiminin öğrenilmesi önekli düzensiz fiillerin çekimini de pratik bir hale getirir.

Çünkü önekli düzensizlerdeki çekimlenen kısım yine bu fiillerdir, ön ekler değil.

Örneğin

A.kerdene, Ra.kerdene, Ca.kerdene, Cı.kerdene, Pê.kerdene, Ro.kerdene fiillerinin çekimi için "Kerdene" çekimini bilmek yeterlidir. Önekler şimdiki zaman ve geçmiş zamanda devrik kullanılabilir (yöresel).

Mastar	Şimdiki z. ortacı	Dili geçmiş z.ortacı	Istek/şart çekimi
Kerdene	ken-	kerd-	bı.ker-
Ra.kerdene	ra.ken-	ra.kerd-	ra.ker-
Ra.kerdene	ken- ra	kerd- ra	ra.ker-

Zazacada fiil önekleri :

(a, arê, ca, cêra, cı, cıra, de, era cı, ero, cı, pa, pê, pede, pêra, pıra, pıro, ra, ro, ta, tê, têra, têro, tira, tiro, we, werê)

Basit düzensiz fiillerin listesi

	Mastar	Şimdiki z. ortacı	Dili geçmiş z.ortacı	Istek/şart çekimi
1	<i>Ameene</i>	<i>yen-</i>	<i>ame-</i>	<i>bî.er-</i>
2	<i>Antene</i>	<i>ancen-</i>	<i>ant-</i>	<i>bı.anc-</i>
3	<i>Ardene</i>	<i>an-</i>	<i>ard-</i>	<i>bî.ar-</i>
4	<i>Berdene</i>	<i>ben-</i>	<i>berd</i>	<i>bı.ber-</i>
5	<i>Bîene</i>	<i>ben-</i>	<i>bî-</i>	<i>bı.b-</i>
6	<i>Cûtene</i>	<i>cûn-</i>	<i>cût</i>	<i>bı.cûy-</i>
7	<i>Cınitene</i>	<i>cınen-</i>	<i>cınıt-</i>	<i>bı.cın-</i>
8	<i>Çerdene</i>	<i>çeren-</i>	<i>çerd-</i>	<i>bı.çer-</i>
9	<i>Çînitene</i>	<i>çînen-</i>	<i>çînit-</i>	<i>bı.çîn</i>
10	<i>Daene</i>	<i>dan-</i>	<i>da-</i>	<i>bı.d-</i>
11	<i>Deştene</i>	<i>derzen-</i>	<i>deşt-</i>	<i>bı.derz-</i>
12	<i>Dîene</i>	<i>vînen-</i>	<i>dî-</i>	<i>bı.vîn-</i>
13	<i>Ditene</i>	<i>dosen-</i>	<i>dıt-</i>	<i>bı.dos-</i>
14	<i>Esterdene</i>	<i>esteren-</i>	<i>esterd-</i>	<i>bı.ester-</i>
15	<i>Eştene</i>	<i>erzen-</i>	<i>eşt-</i>	<i>bı.erz-</i>
16	<i>Guretene</i>	<i>cên-</i>	<i>guret</i>	<i>bı.cêr-</i>
17	<i>Hencitene</i>	<i>hencnen-</i>	<i>hencıt-</i>	<i>bı.henc-</i>
18	<i>Hengitene</i>	<i>hengnen-</i>	<i>hengıt-</i>	<i>bı.hengn-</i>
19	<i>Kerdene</i>	<i>ken-</i>	<i>kerd-</i>	<i>bı.ker-</i>

20	<i>Kewtene</i>	<i>kun-</i>	<i>kewt</i>	<i>bı.kuy-</i>
21	<i>Khustene</i>	<i>khuzen-</i>	<i>kust</i>	<i>bı.khuz-</i>
22	<i>Kutene</i>	<i>kun-</i>	<i>kut-</i>	<i>bı.kuy-</i>
23	<i>Kuyaene</i>	<i>kun-</i>	<i>kuya-</i>	<i>bı.kuy-</i>
24	<i>Kınitene</i>	<i>kınen-</i>	<i>kınıt-</i>	<i>bı.kın-</i>
25	<i>Kırıştene</i>	<i>kırısnen-</i>	<i>kırışt-</i>	<i>bı.kırısın-</i>
26	<i>Kıştene</i>	<i>kısen-</i>	<i>kışt-</i>	<i>bı.kıs-</i>
27	<i>Lîtene</i>	<i>lîn-</i>	<i>lît-</i>	<i>bı.lîy-</i>
28	<i>Lıştene</i>	<i>lêsen-</i>	<i>lışt-</i>	<i>bı.lês-</i>
29	<i>Mendene</i>	<i>manen-</i>	<i>mend-</i>	<i>bı.man-</i>
30	<i>Merdene</i>	<i>mıren-</i>	<i>merd-</i>	<i>bı.mır-</i>
31	<i>Mordene</i>	<i>moren-</i>	<i>mord-</i>	<i>bı.mor-</i>
32	<i>Munitene</i>	<i>munen-</i>	<i>munit-</i>	<i>bı.mun</i>
33	<i>Nîştene</i>	<i>nîsen-</i>	<i>nîşt-</i>	<i>bı.nîs-</i>
34	<i>Nustene</i>	<i>nusnen-</i>	<i>nuşt-</i>	<i>bı.nus-</i>
35	<i>Nıçkıtene</i>	<i>nıçknen-</i>	<i>nıçkıt-</i>	<i>bı.nıçkn-</i>
36	<i>Pêmutene</i>	<i>pêmen</i>	<i>pêmut-</i>	<i>bı.pê</i>
37	<i>Pîştene</i>	<i>pîsen-</i>	<i>pîşt</i>	<i>bı.pîs-</i>
38	<i>Pîtene</i>	<i>pîn-</i>	<i>pît-</i>	<i>bı.pîy-</i>
39	<i>Powtene</i>	<i>pozen-</i>	<i>powt-</i>	<i>bı.poz-</i>

40	Ramitene	ramen-	ramıt-	bı.ram-
41	Reştene	resen-	reşt-	bı.res-
42	Rêştene	rêsen-	rêşt-	bı.rês-
43	Rotene	rosen-	rot-	bı.ros-
44	Ruçıkıtene	ruçıknen-	ruçıkıt-	bı.ruçıkñ-
45	Sanitene	sanen-	sanıt-	bı.san-
46	Sentene	sencen-	sent-	bı.senc-
47	Sıkıtene	sıkñen-	sıkıt-	bı.sıkñ-
48	Şîene	son-	şî-	şêr
49	Şûtene	şûn-	şût-	bı.şûy-
50	Şımitene	şımen-	şımit-	bı.şım-
51	Taştene	tasen-	taşt-	bı.tas-
53	Terdene	teren-	terd-	bı.ter-
54	Tırtene	tıren-	terkıt-	bı.tır-
55	Vatene	van-	vat-	bı.vaj-
56	Verdaene	verdan-	verda-	bı.verd-
57	Vêrdene	vêren-	vêrd-	bı.vêr-
58	Vetene	vecen-	vet-	bı.vec-
59	Vordene	voren-	vord-	bı.vor-
60	Voştene	vozen-	voşt-	bı.voz-

61	<i>Vindertene</i>	<i>vinden-</i>	<i>vindert-</i>	<i>bı.vinder-</i>
62	<i>Virastene</i>	<i>virazen-</i>	<i>virast-</i>	<i>bı.viraz-</i>
63	<i>Waştene</i>	<i>wazen-</i>	<i>waşt-</i>	<i>bı.waz-</i>
64	<i>Wendene</i>	<i>wanen-</i>	<i>wend-</i>	<i>bı.wan-</i>
65	<i>Werdene</i>	<i>wen-</i>	<i>werd</i>	<i>bı.wer-</i>
66	<i>Xapitene</i>	<i>xapnen-</i>	<i>xapıt-</i>	<i>bı.xapn-</i>
67	<i>Xerepitene</i>	<i>xerepnen-</i>	<i>xerepıt-</i>	<i>bı.xerepn-</i>
68	<i>Zaene</i>	<i>zên-</i>	<i>za-</i>	<i>bı.z-</i>

Yararlanılan kaynaklar

1.Gramerê kırmançkîyo asano pratik -İdris Yenok Solmaz-FAM yayınları -2014

2.Kırmançca (Zazaca) gramer-Munzur Çem -Deng yayınları – 2003